Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2026/2608

20.5.2026

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Europejski Fundusz Konkurencyjności (EFK)

(C/2026/2608)

Sprawozdawca: Pehr GRANFALK (SE/EPL), radny gminy Solna

Dokument źródłowy: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu Konkurencyjności („EFK"), w tym programu szczegółowego działań na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie obronności, uchylenia rozporządzeń (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697, (UE) 2021/783 oraz zmiany rozporządzeń (UE) 2021/696, (UE) 2023/588 i (UE) [EDIP]

COM(2025) 555 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Wymaga to również, aby finansowanie unijne ułatwiało tworzenie i ekspansję ekosystemów innowacyjnych i przemysłowych, w których różne podmioty współdziałają ze sobą w sposób synergiczny. Skuteczne ekosystemy charakteryzują się intensywnymi i sprawnymi interakcjami i współpracą między małymi i dużymi przedsiębiorstwami, uczelniami wyższymi, instytucjami badawczymi, dostawcami infrastruktury, inwestorami oraz organami publicznymi. Bez takiej współpracy w ramach poszczególnych ekosystemów innowacyjnych i przemysłowych oraz między nimi potencjał innowacyjny pozostaje niewykorzystany.	Wymaga to również, aby finansowanie unijne ułatwiało tworzenie i ekspansję ekosystemów innowacyjnych i przemysłowych, w których różne podmioty współdziałają ze sobą w sposób synergiczny. Skuteczne ekosystemy charakteryzują się intensywnymi i sprawnymi interakcjami i współpracą między małymi i dużymi przedsiębiorstwami, uczelniami wyższymi, instytucjami badawczymi, dostawcami infrastruktury, inwestorami oraz organami publicznymi ***na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym***. Bez takiej współpracy w ramach poszczególnych ekosystemów innowacyjnych i przemysłowych oraz między nimi potencjał innowacyjny pozostaje niewykorzystany.

Uzasadnienie

Podkreślenie roli EFK jako instrumentu budującego łańcuch wartości, który wzmacnia infrastrukturę strategiczną w regionach i istniejących ekosystemach innowacji oraz powiązania między tymi ekosystemami w całej UE. W ten sposób EFK przyczynia się do rozwoju zintegrowanych europejskich łańcuchów dostaw oraz zwiększa spójność terytorialną i konkurencyjność regionalną.

Poprawka 2

Nowy motyw 51

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	Podstawowym celem EFK powinno być przyspieszenie i wspieranie urzeczywistnienia jednolitego rynku poprzez umożliwienie przedsiębiorstwom, w tym MŚP i przedsiębiorstwom typu start-up, wzrostu, zwiększania skali i wprowadzania innowacji. EFK powinien zmierzać przede wszystkim do ulepszenia dostępu przedsiębiorstw

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	do finansowania, informacji oraz pomocy administracyjnej, co przyczyni się do stworzenia bardziej konkurencyjnego, dynamicznego i dobrze zintegrowanego jednolitego rynku we wszystkich państwach członkowskich. To wsparcie powinno również obejmować udoskonalone wytyczne, informacje o tym, w jaki sposób uzyskać dostęp do finansowania unijnego i powiązanych instrumentów, a także starania na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych i biurokratycznych, które obecnie utrudniają skuteczne korzystanie z takich środków finansowania i wsparcia.

Uzasadnienie

Ważne jest, aby w ramach EFK priorytetowo traktować postępy w urzeczywistnianiu jednolitego rynku poprzez pomaganie przedsiębiorstwom. Powinno to również zwiększyć świadomość na temat możliwości finansowania unijnego i zarazem zmniejszyć obciążenia administracyjne, które utrudniają przedsiębiorstwom pełne korzystanie z tych instrumentów.

Poprawka 3

Art. 2, nowy pkt 22)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	w kontekście niniejszego rozporządzenia „konkurencyjność" powinna oznaczać środki, które prowadzą do zwiększenia wzrostu gospodarczego, innowacji, odporności terytorialnej i wydajności w odpowiedzi na popyt rynkowy na jednolitym rynku, a także do poprawy jakości produktów i usług oraz ulepszenia stosunku cen produktów i usług.

Uzasadnienie

Przydatne byłoby zdefiniowanie konkurencyjności w kontekście EFK, który jest zorientowany na rynek i na konkretny obszar.

Poprawka 4

Art. 2, po punkcie 21)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	„innowacje ukierunkowane terytorialnie" ***oznaczają innowacje w kontekście lokalnym i regionalnym, które mają pobudzać wzrost gospodarczy, poprawiać jakość życia i wnosić wkład w zrównoważony rozwój na szczeblu regionalnym i lokalnym, a jednocześnie mają duży potencjał, aby przyczynić się do realizacji unijnych programów na rzecz konkurencyjności i innowacji.***

Uzasadnienie

Doprecyzowanie, że istnieje wiele warunków regionalnych istotnych dla innowacji, które doprowadzą do większej konkurencyjności.

Poprawka 5

Art. 3 ust. 1 lit. e)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
dostosowanie wsparcia w zakresie badań naukowych, innowacji ***i*** polityki przemysłowej w celu przełożenia doskonałości badawczej Unii na siłę przemysłową Unii na rynkach światowych oraz zapewnienie przyszłości produkcji w Europie;	dostosowanie wsparcia w zakresie badań naukowych, innowacji – ***także tych ukierunkowanych terytorialnie*** – oraz polityki przemysłowej w celu przełożenia doskonałości badawczej Unii na siłę przemysłową Unii na rynkach światowych oraz zapewnienie przyszłości produkcji w Europie;

Poprawka 6

Art. 3 ust. 1 lit. k)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
zapewnienie sprawiedliwej transformacji w kierunku zrównoważonej, niskoemisyjnej i cyfrowej gospodarki, która jest sprawiedliwa i wspiera pracowników i społeczności.	zapewnienie sprawiedliwej transformacji w kierunku zrównoważonej, niskoemisyjnej i cyfrowej gospodarki, która jest sprawiedliwa i wspiera pracowników i społeczności ***we wszystkich regionach i państwach członkowskich, zgodnie z zasadą neutralności technologicznej i ze szczególnym uwzględnieniem regionów zależnych od sektorów energochłonnych***.

Uzasadnienie

Apel o uwzględnienie specjalnych środków na rzecz sprawiedliwej transformacji w celu wspierania przemian społecznych, w tym dywersyfikacji gospodarczej, podnoszenia i zmiany kwalifikacji. Środki te powinny nawiązywać do pozytywnych doświadczeń zdobytych w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji w obecnym okresie finansowania, gdzie centralnym elementem są miasta i regiony.

Poprawka 7

Art. 3 ust. 2 lit. a)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
W odniesieniu do wsparcia na rzecz czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu – cele szczegółowe dotyczące wsparcia dekarbonizacji przemysłu europejskiego, w tym MŚP i energochłonnych gałęzi przemysłu, produkcji czystych technologii i jej łańcuchów dostaw, a także przyczynianie się do przejścia na zrównoważoną, energooszczędną, zasobooszczędną, neutralną dla klimatu i odporną gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz efektywną gospodarkę wodną. Obejmuje to wykorzystywanie przez przemysł technologii dekarbonizacji i innych rozwiązań w procesach i działalności przemysłowej, a także dekarbonizację dostaw energii, wspieranie efektywności energetycznej, upowszechnianie rozwiązań w zakresie energii odnawialnej i czystej energii, poprawę elastyczności systemu energetycznego, absorpcję rynków pionierskich czystych produktów, rozwój, zwiększenie odporności, poprawę integracji i cyfryzację infrastruktury i systemów energetycznych i transportowych, upowszechnianie	W odniesieniu do wsparcia na rzecz czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu – cele szczegółowe dotyczące wsparcia dekarbonizacji przemysłu europejskiego, w tym MŚP i energochłonnych gałęzi przemysłu, produkcji czystych technologii i jej łańcuchów dostaw, a także przyczynianie się do przejścia na zrównoważoną, energooszczędną, zasobooszczędną, neutralną dla klimatu i odporną gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz efektywną gospodarkę wodną ***w celu ochrony, przywrócenia i poprawy jakości środowiska, w tym powietrza, wody i gleby, oraz powstrzymania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej i degradacji ekosystemów, przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady neutralności technologicznej. Obejmuje to również wsparcie na rzecz sprawiedliwej transformacji, m.in. działania terytorialne dostosowane do potrzeb i wspierające przemiany społeczne, w tym dywersyfikację gospodarczą, podnoszenie i zmianę kwalifikacji w regionach i społecznościach najbardziej dotkniętych***

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
inteligentnej mobilności i stosowanie zrównoważonych paliw alternatywnych, a także rozwijanie zrównoważonej niebieskiej gospodarki, opracowywanie innowacyjnych modeli biznesowych opartych na zasobach przyrody i rozwiązań po stronie popytu w zakresie czystych i niskoemisyjnych budynków, transportu i przemysłu, a także zwiększenie produkcji przyczyniające się do zwiększenia autonomii strategicznej UE.	***transformacją w kierunku neutralności klimatycznej i innymi zmianami strukturalnymi, w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz partnerami społecznymi.*** Obejmuje to wykorzystywanie przez przemysł technologii dekarbonizacji i innych rozwiązań w procesach i działalności przemysłowej, a także ***wdrażanie lokalnych i regionalnych planów w dziedzinie klimatu i energii,*** dekarbonizację dostaw energii, wspieranie efektywności energetycznej, upowszechnianie rozwiązań w zakresie energii odnawialnej i czystej energii, poprawę elastyczności systemu energetycznego, absorpcję rynków pionierskich czystych produktów, rozwój, zwiększenie odporności, poprawę integracji i cyfryzację infrastruktury i systemów energetycznych i transportowych, upowszechnianie inteligentnej mobilności i stosowanie zrównoważonych paliw alternatywnych, a także rozwijanie zrównoważonej niebieskiej gospodarki, opracowywanie innowacyjnych modeli biznesowych opartych na zasobach przyrody i rozwiązań po stronie popytu w zakresie czystych i niskoemisyjnych budynków, transportu i przemysłu***, zapewnienie dostaw surowców niezbędnych do dekarbonizacji i cyfryzacji gospodarki***, a także zwiększenie produkcji przyczyniające się do zwiększenia autonomii strategicznej UE.

Uzasadnienie

Podkreślenie potrzeby zwiększenia produkcji i dostaw czystej energii w UE. Jednocześnie państwa członkowskie powinny móc wybrać podejście neutralne pod względem technologicznym. W ten sposób można lepiej wyjść naprzeciw potrzebom regionów oraz umożliwić udział lokalnym i regionalnym społecznościom energetycznym, które są kluczowymi podmiotami wspomagającymi transformację.

Komitet z zadowoleniem przyjmuje to, że przewidziano specjalny segment polityki dotyczący czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu. Powodzenie tej transformacji w dużym stopniu zależy od lokalnych i regionalnych zdolności w zakresie wdrażania. Dlatego wzywa do bardziej ukierunkowanych działań na rzecz nie tylko czystej, ale również sprawiedliwej transformacji, aby wesprzeć transformację przemysłową i zmniejszyć gospodarcze i społeczne koszty skutków zmiany klimatu.

Poprawka 8

Art. 3 ust. 2 lit. c)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
osiągnięcie suwerenności technologicznej poprzez budowanie odpornych ekosystemów cyfrowych i zapewnienie wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa w Unii;	osiągnięcie suwerenności technologicznej poprzez budowanie odpornych ekosystemów cyfrowych i zapewnienie wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa w Unii***, w tym na wszystkich poziomach sprawowania rządów***;

Poprawka 9

Art. 3 ust. 2 lit. d) pkt 4)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
W odniesieniu do wsparcia cywilnego bezpieczeństwa przemysłowego – cele szczegółowe polegające na zwiększeniu konkurencyjności i zdolności reagowania europejskiego sektora cywilnego bezpieczeństwa przemysłowego w obszarach zastosowań takich jak	W odniesieniu do wsparcia cywilnego bezpieczeństwa przemysłowego – cele szczegółowe polegające na zwiększeniu konkurencyjności i zdolności reagowania europejskiego sektora cywilnego bezpieczeństwa przemysłowego w obszarach zastosowań takich jak

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
bezpieczeństwo, odporność infrastruktury krytycznej i infrastruktury podwójnego zastosowania, technologii, w tym krytycznej infrastruktury energetycznej, oraz rozwiązań w zakresie kontroli towarów i osób na granicach, ochrony granic, bezpieczeństwa morskiego, bezpieczeństwa celnego i gotowości cywilnej na zagrożenia bezpieczeństwa, a także wzmocnienia zdolności odpowiednich użytkowników końcowych w sektorze bezpieczeństwa cywilnego.	bezpieczeństwo, odporność infrastruktury krytycznej i infrastruktury podwójnego zastosowania, technologii, w tym krytycznej infrastruktury energetycznej, oraz rozwiązań w zakresie kontroli towarów i osób na granicach, ochrony granic, bezpieczeństwa morskiego, bezpieczeństwa celnego i gotowości cywilnej na zagrożenia bezpieczeństwa ***oraz na klęski żywiołowe wynikające ze zmiany klimatu***, a także wzmocnienia zdolności odpowiednich użytkowników końcowych w sektorze bezpieczeństwa cywilnego.

Poprawka 10

Art. 5 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Zasoby przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na ich wniosek, zgodnie z art. X rozporządzenia (UE) [XXX][rozporządzenie w sprawie FPKR], zostać udostępnione EFK.	**Skreślić**

Poprawka 11

Art. 7 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Komisja i państwa członkowskie, w sposób współmierny do swoich odpowiednich obowiązków, wspierają koordynację i spójność między Europejskim Funduszem Konkurencyjności a planami partnerstwa krajowego i regionalnego w zakresie wspólnych priorytetów dotyczących konkurencyjności w wybranych kluczowych obszarach i projektach uznanych za strategiczne i stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania.	Komisja i państwa członkowskie, w sposób współmierny do swoich odpowiednich obowiązków, wspierają koordynację i spójność między Europejskim Funduszem Konkurencyjności a planami partnerstwa krajowego i regionalnego w zakresie wspólnych priorytetów dotyczących konkurencyjności w wybranych kluczowych obszarach i projektach uznanych za strategiczne i stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania. ***Taka koordynacja powinna opierać się na istotnym udziale regionów, zgodnie z przepisami dotyczącymi wielopoziomowego sprawowania rządów i partnerstwa (art. 6 rozporządzenia w sprawie funduszu PPKR) oraz z europejskim kodeksem postępowania w zakresie partnerstwa.***

Poprawka 12

Art. 7 ust. 4 – nowy ustęp

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	Z myślą o ciągłości działań Unii na rzecz sprawiedliwej transformacji Komisja Europejska i państwa członkowskie zapewniają spójność i komplementarność

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	wsparcia udzielanego na podstawie niniejszego rozporządzenia ze strategiami i rozdziałami dotyczącymi transformacji terytorialnej określonymi w rozporządzeniu (UE) [XXX] w sprawie planów partnerstwa krajowego i regionalnego. Dotyczy to zwłaszcza regionów i terytoriów najbardziej dotkniętych przejściem na neutralną dla klimatu i zasobooszczędną gospodarkę. Zgodnie z zasadami wielopoziomowego sprawowania rządów i partnerstwa władze lokalne i regionalne są ściśle zaangażowane w opracowywanie, wdrażanie, monitorowanie i ocenę takiego wsparcia.

Poprawka 13

Art. 9a

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	1. W stosownych przypadkach i zależnie od charakteru procedury wyboru kryteria wyboru określone w programach prac, o których mowa w art. 15, uwzględniają następujące zasady:
	a) ocenę jakości przedłożonych wniosków w świetle celów określonych w art. 3;
	b) ocenę oczekiwanych wyników wniosków i ich wpływu na osiągnięcie celów określonych w art. 3;
	c) zdolność wniosków do wspierania konkretnych działań określonych w rozdziałach III, IV, V, VI i VII sekcje 1, 3 i 4, z uwzględnieniem charakteru tych działań;
	d) udowodniony wpływ na wzmocnienie ekosystemu innowacji poprzez innowacje ukierunkowane terytorialnie.
	2. Przedstawiciele państw trzecich lub organizacji międzynarodowych nie uczestniczą w obradach na temat kryteriów wyboru.
	3. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do programów prac przyjętych w celu realizacji działań na podstawie rozdziału VII sekcja 2.

Uzasadnienie

Doprecyzowanie.

Poprawka 14

Art. 10 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
W programie prac, wytycznych inwestycyjnych lub dokumentach dotyczących procedury wyboru można określić warunki kwalifikowalności w celu zapewnienia konkurencyjności Unii, w tym w razie potrzeby i w stosownych przypadkach ochrony interesów gospodarczych i autonomii Unii, w tym za pomocą warunków preferencyjnych, takich jak ograniczenia lub zachęty dla podmiotów unijnych, przy jednoczesnym ograniczeniu zakłóceń na jednolitym rynku. Te warunki kwalifikowalności mogą mieć formę:	W programie prac, wytycznych inwestycyjnych lub dokumentach dotyczących procedury wyboru można określić warunki kwalifikowalności w celu zapewnienia konkurencyjności Unii, w tym w razie potrzeby i w stosownych przypadkach ochrony interesów gospodarczych i autonomii Unii, w tym za pomocą warunków preferencyjnych, takich jak ograniczenia lub zachęty dla podmiotów unijnych, przy jednoczesnym ograniczeniu zakłóceń na jednolitym rynku***, jak przedstawiono w odpowiednich ocenach skutków lub ocenach oddziaływania terytorialnego***. Te warunki kwalifikowalności mogą mieć formę:

Poprawka 15

Art. 14 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Komisja powołuje członków Rady Podmiotów Strategicznych EFK w następstwie otwartego zaproszenia do zgłaszania kandydatur lub wyrażenia zainteresowania, lub obu tych zaproszeń, w zależności od tego, które z nich Komisja uzna za bardziej stosowne, oraz z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równowagi pod względem sektora, rodzaju organizacji, w tym inwestorów prywatnych, oraz wielkości, wiedzy fachowej, płci, wieku i rozmieszczenia geograficznego. Kadencja członków rady jest ograniczona do czterech lat z możliwością jednokrotnego odnowienia. Członkowie rady powinni postępować w sposób uczciwy i rzetelny.	Komisja powołuje członków Rady Podmiotów Strategicznych EFK w następstwie otwartego zaproszenia do zgłaszania kandydatur lub wyrażenia zainteresowania, lub obu tych zaproszeń, w zależności od tego, które z nich Komisja uzna za bardziej stosowne, oraz z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równowagi pod względem sektora, rodzaju organizacji, w tym inwestorów prywatnych, oraz wielkości, wiedzy fachowej, płci, wieku i rozmieszczenia geograficznego ***oraz pod względem sprawowania rządów, także na poziomie władz lokalnych i regionalnych oraz regionalnych klastrów***. Kadencja członków rady jest ograniczona do czterech lat z możliwością jednokrotnego odnowienia. Członkowie rady powinni postępować w sposób uczciwy i rzetelny.

Poprawka 16

Art. 14 ust. 11

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Komisja zapewnia konsultacje z zainteresowanymi stronami ***podczas opracowywania programów prac*** poprzez utworzenie jednej lub kilku platform tematycznych dla każdego segmentu.	***Podczas opracowywania programów prac*** Komisja zapewnia konsultacje z zainteresowanymi stronami ***na wszystkich szczeblach sprawowania rządów, w tym z regionalnymi agencjami innowacji, klastrami i agencjami rozwoju,*** poprzez utworzenie jednej lub kilku platform tematycznych dla każdego segmentu.

Poprawka 17

Nowy art. po art. 14

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	Promowanie innowacji ukierunkowanych terytorialnie — ***EKF promuje innowacje ukierunkowane terytorialnie i wykorzystuje ich potencjał poprzez: (i) uczenie się na podstawie lokalnej dynamiki, (ii) dostosowanie europejskich inwestycji do wspólnych priorytetów oraz (iii) zwiększenie potencjału wzrostu wydajności; w ten sposób EFK zapewnia lepsze wdrażanie tych innowacji i zwiększanie ich skali, a zarazem promuje wzrost gospodarczy w każdym rodzaju regionów i utrzymuje nastawienie unijnego programu na zrównoważony rozwój i inkluzywność.*** — ***W tym celu struktury zarządzania na szczeblu unijnym oraz krajowym i regionalnym dostosowuje się do kluczowych priorytetów, aby zapewnić podstawę aktywnego zaangażowania ekosystemów terytorialnych w realizację celów szczegółowych funduszu.*** — ***Przewiduje się następujące działania:*** — ***promowanie skutecznej synergii dzięki łączeniu wsparcia UE dla innowacji ukierunkowanych terytorialnie poprzez odnowione strategie inteligentnej specjalizacji w regionach Europy, dostosowane do długoterminowych celów Europy zakresie zrównoważonego rozwoju i włączenia społecznego,*** — ***promowanie skutecznej synergii dzięki łączeniu wsparcia lokalnego, regionalnego i krajowego z odnowionych strategii inteligentnej specjalizacji na rzecz priorytetów UE w zakresie konkurencyjności i innowacji,*** — ***wzmocnienie systemów innowacji ukierunkowanych terytorialnie poprzez środki w zakresie budowania zdolności, które promują transformacyjne podejście do innowacji,*** — ***umożliwienie współtworzenia i wzajemnego uczenia się między obszarami polityki i poziomami sprawowania rządów oraz ponad granicami, aby poprzez sprzyjanie sieciom ekosystemów innowacji, zwłaszcza w europejskich łańcuchach wartości, zapewnić spójność horyzontalną i wertykalną,*** — ***ustanowienie bazy praktyk służących stosowaniu innowacyjnych narzędzi w propagowaniu najnowocześniejszych koncepcji ukierunkowanej terytorialnie transformacji opartej na innowacjach,*** — ***zapewnienie zasobów na opracowanie nowych podejść do promowania innowacji i testowanie ich na szczeblu lokalnym lub regionalnym w ramach specjalnych obszarów uczenia się pod kątem regulacji,*** — ***wspieranie środków na rzecz partnerstwa i wielopoziomowego sprawowania rządów w zakresie polityk i środków służących skoordynowanemu i spójnemu wdrażaniu ukierunkowanej terytorialnie transformacji opartej na innowacjach.***

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	W przypadku każdego celu finansowania EFK należy starać się dotrzeć przy wdrażaniu polityki do systemów innowacji ukierunkowanych terytorialnie.

Uzasadnienie

Wyraźnie zaproponowanie włączenia koncepcji innowacji ukierunkowanych terytorialnie i wykorzystanie dotychczasowych doświadczeń, takich jak strategie inteligentnej specjalizacji, jako kluczowego narzędzia realizacji EFK. Trzeba zadbać o to, by we wszystkich regionach inwestycje w pionierskie technologie przynosiły efekty i generowały nowe produkty, a talenty pobudzały rozwój.

Poprawka 18

Art. 15 ust. 1 lit. a)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
1. Programy prac mogą określać:	1. Programy prac mogą określać:
a) działania i przeznaczony na ich realizację budżet z EFK, a także działania określone w specjalnej dedykowanej części programów prac, o których mowa w ust. 2;	a) działania i przeznaczony na ich realizację budżet z EFK, a także działania określone w specjalnej dedykowanej części programów prac, o których mowa w ust. 2***, na podstawie rzetelnej oceny zaobserwowanych potrzeb i proponowanych działań. Jeśli dane na szczeblu niższym niż krajowy są niedostępne, w programach prac można wykorzystywać wyniki z narzędzi dobrowolnej samooceny, które były wspierane lub zostały opracowane przy bezpośrednim lub pośrednim wsparciu ze strony Komisji Europejskiej.***

Poprawka 19

Art. 16

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Aby wspierać odporne unijne łańcuchy wartości, programy prac mogą obejmować specjalne zaproszenia do składania wniosków dotyczących zwiększenia skali łańcuchów wartości, w ramach których to zaproszeń wspiera się zarówno przygotowanie projektów, jak i przyciąganie dodatkowego kapitału publicznego i prywatnego w celu integracji dostawców, producentów i innowatorów z różnych państw członkowskich oraz dywersyfikacji źródeł dostaw.	Aby wspierać odporne unijne łańcuchy wartości, programy prac mogą obejmować specjalne zaproszenia do składania wniosków dotyczących zwiększenia skali łańcuchów wartości, w ramach których to zaproszeń wspiera się zarówno przygotowanie projektów, jak i przyciąganie dodatkowego kapitału publicznego i prywatnego w celu integracji dostawców, producentów i innowatorów z różnych państw członkowskich oraz dywersyfikacji źródeł dostaw. ***Programy prac powinny też przewidywać środki na rzecz międzyregionalnej i transgranicznej współpracy lokalnych i regionalnych ekosystemów związanych z tymi łańcuchami wartości.***

Poprawka 20

Art. 21 ust. 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Minimalna kwota wsparcia unijnego z EFK udzielanego za pośrednictwem Instrumentu EFK InvestEU wynosi 17 000 000 000 EUR i ma zostać wykorzystana na wsparcie celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3. Tę minimalną kwotę zwiększa się o wkłady z programów prac określonych w art. 15. Wkłady te stanowią preferowany środek realizacji w ramach EFK i są wykorzystywane do zapewnienia gwarancji budżetowej lub finansowania instrumentów finansowych.	Minimalna kwota wsparcia unijnego z EFK udzielanego za pośrednictwem Instrumentu EFK InvestEU wynosi 17 000 000 000 EUR i ma zostać wykorzystana na wsparcie celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3. ***Ta minimalna kwota może być przeznaczana na cztery segmenty polityki przedstawione w art. 8 ust. 1 lit. a), b), c) i d) rozporządzenia (UE) 2021/523.*** Tę minimalną kwotę zwiększa się o wkłady z programów prac określonych w art. 15. Wkłady te stanowią preferowany środek realizacji w ramach EFK i są wykorzystywane do zapewnienia gwarancji budżetowej lub finansowania instrumentów finansowych.

Poprawka 21

Art. 25 po ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	Bez uszczerbku dla terminowego wyboru nowych partnerów wykonawczych Komisja może opierać się w całości lub w części na umowach z partnerami wykonawczymi zawartych na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/523 oraz na ocenach dokonanych przez nią samą lub przez inne podmioty w kontekście umów zawartych na podstawie tego rozporządzenia oraz ponownie wykorzystać w całości lub w części te umowy.

Uzasadnienie

Zgodnie z motywem 69, aby zapewnić należyte zarządzanie finansami, szybsze wdrażanie i uproszczenie z myślą o podmiotach, którym powierzono wykonanie zadań, wdrażanie EFK InvestEU powinno opierać się na istniejących umowach, wzorach ustaleń prawnych i umownych oraz na ustanowionych narzędziach monitorowania i sprawozdawczości.

Poprawka 22

Art. 27 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Ustanawia się sieć „UE dla biznesu", aby pomóc unijnym przedsiębiorstwom w zwiększaniu konkurencyjności i innowacyjności, rozwoju i skali działalności na jednolitym rynku i poza nim, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP, przedsiębiorstw typu start-up, przedsiębiorstw scale-up i małych spółek o średniej kapitalizacji. Sieć ma zasięg ogólnounijny i jest zrównoważona geograficznie, z uwzględnieniem specyfiki wszystkich rodzajów regionów w Unii, w tym regionów słabiej rozwiniętych i unijnych regionów najbardziej oddalonych.	Ustanawia się sieć „UE dla biznesu", aby pomóc unijnym przedsiębiorstwom w zwiększaniu konkurencyjności i innowacyjności, rozwoju i skali działalności na jednolitym rynku i poza nim, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP, przedsiębiorstw typu start-up, przedsiębiorstw scale-up i małych spółek o średniej kapitalizacji. Sieć ma zasięg ogólnounijny i jest zrównoważona geograficznie, z uwzględnieniem specyfiki wszystkich rodzajów regionów w Unii, w tym regionów słabiej rozwiniętych i unijnych regionów najbardziej oddalonych. ***Opiera się ona w jak największym stopniu na już istniejących sieciach.***

Poprawka 23

Art. 28 ust. 1 lit. e)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
zwiększenie dostępu i dostępności finansowania dla MŚP, w tym mikrofinansowania i wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych, oraz dla małych spółek o średniej kapitalizacji;	zwiększenie dostępu i dostępności finansowania dla MŚP, w tym mikrofinansowania i wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych, oraz dla małych spółek o średniej kapitalizacji***; wsparcia należy udzielać MŚP lokalnie – tam, gdzie prowadzą działalność;***

Poprawka 24

Art. 29

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Każdy segment obejmuje specjalne, sektorowe działania ukierunkowane na przedsiębiorstwa typu start-up, MŚP i małe spółki o średniej kapitalizacji lub zaproszenia do składania wniosków skierowane do MŚP w sektorach strategicznych w celu wspierania innowacji, przyspieszenia działalności gospodarczej, komercjalizacji i zwiększania skali działalności.	Każdy segment obejmuje specjalne, sektorowe działania ukierunkowane na przedsiębiorstwa typu start-up, MŚP i małe spółki o średniej kapitalizacji lub zaproszenia do składania wniosków skierowane do MŚP w sektorach strategicznych w celu wspierania innowacji, przyspieszenia działalności gospodarczej, komercjalizacji i zwiększania skali działalności – ***wykorzystuje się przy tym w dużym stopniu już istniejące struktury wsparcia***.

Poprawka 25

Art. 33 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Wsparcie na rzecz segmentu czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu wdraża się w szczególności poprzez następujące działania:	Wsparcie na rzecz segmentu czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu ***jest neutralne pod względem technologicznym i*** wdraża się w szczególności poprzez następujące działania:

Uzasadnienie

Podkreślenie potrzeby neutralności technologicznej.

Poprawka 26

Art. 33 ust. 1 lit. c)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
c) rozwiązania w zakresie czystej energii i dekarbonizacji w przemyśle, w tym elektryfikacja energochłonnych gałęzi przemysłu oraz wychwytywanie, składowanie i utylizacja dwutlenku węgla (CCS/CCU)***, a także w miastach, w szczególności w odniesieniu do energii, transportu i budynków***;	c) rozwiązania w zakresie czystej energii i dekarbonizacji w przemyśle, w tym elektryfikacja energochłonnych gałęzi przemysłu oraz wychwytywanie, składowanie i utylizacja dwutlenku węgla (CCS/CCU);

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	d) opracowywanie, wdrażanie i monitorowanie planów działania w zakresie klimatu i energii na szczeblu lokalnym i regionalnym, zwłaszcza w odniesieniu do energii, transportu i budynków;

Poprawka 27

Art. 33 ust. 1 lit. o)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
o) działania wspierające opracowywanie, wdrażanie, monitorowanie i egzekwowanie odpowiedniego ustawodawstwa i odpowiednich polityk Unii. Obejmuje to wspieranie odpowiednich instytucji, współpracę między organami krajowymi i zainteresowanymi stronami, badania, rozwój i wdrażanie narzędzi i infrastruktury, w tym infrastruktury i narzędzi informatycznych.	o) działania wspierające opracowywanie, wdrażanie, monitorowanie i egzekwowanie odpowiedniego ustawodawstwa i odpowiednich polityk Unii. Obejmuje to wspieranie odpowiednich instytucji, współpracę między organami krajowymi***, lokalnymi, regionalnymi*** i zainteresowanymi stronami, badania, rozwój i wdrażanie narzędzi i infrastruktury, w tym infrastruktury i narzędzi informatycznych.

Poprawka 28

Art. 33 po ust. 1 lit. o)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	wspieranie rozwoju ekosystemów innowacji ukierunkowanych terytorialnie, które wzmacniają terytorialny wymiar dekarbonizacji przemysłu i sprawiedliwej transformacji poprzez ułatwianie współpracy między przemysłem, MŚP, instytucjami badawczymi, miastami i regionami; propagowanie zakorzenionych na szczeblu regionalnym łańcuchów wartości czystych technologii, a także umiejętności i innowacyjności; umożliwienie wdrażania i zwiększania skali technologii i rozwiązań w zakresie dekarbonizacji na wszystkich obszarach Unii.

Uzasadnienie

Ważne jest dopilnowanie, aby dekarbonizacja przemysłu i sprawiedliwa transformacja były zakorzenione w szczególnych mocnych stronach i potrzebach każdego terytorium oraz budowały zakorzenione na szczeblu regionalnym łańcuchy wartości i zdolności z myślą o rozwoju, wdrażaniu i zwiększaniu skali czystych technologii w całej Unii.

Poprawka 29

Art. 34 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
W przypadku wsparcia na rzecz działań koordynacyjnych i wspierających w obszarze efektywności energetycznej i przejścia na czystą energię Unia może pokryć do 100 % kosztów kwalifikowalnych, bez uszczerbku dla zasady współfinansowania.	W przypadku wsparcia na rzecz działań koordynacyjnych i wspierających w obszarze efektywności energetycznej i przejścia na czystą energię ***oraz w obszarze odporności na zmianę klimatu i odporności wodnej*** Unia może pokryć do 100 % kosztów kwalifikowalnych, bez uszczerbku dla zasady współfinansowania.

Poprawka 30

Art. 37 ust. 1 lit. a)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
poprawa i ochrona zdrowia, w tym na poziomie transgranicznym, poprzez priorytetowe traktowanie promocji zdrowia i profilaktyki chorób przez całe życie w ramach podejścia „zdrowie we wszystkich politykach" i „Jedno zdrowie", ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych i niezakaźnych, w tym chorób psychicznych, chorób zwyrodnieniowych, autyzmu, chorób układu krążenia, nowotworów i innych chorób niezakaźnych, w tym chorób związanych z zanieczyszczeniem, zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, oraz wzmocnienie międzynarodowych inicjatyw i współpracy w dziedzinie zdrowia;	poprawa i ochrona zdrowia, w tym na poziomie transgranicznym ***oraz na obszarach wiejskich***, poprzez priorytetowe traktowanie promocji zdrowia i profilaktyki chorób przez całe życie w ramach podejścia „zdrowie we wszystkich politykach" i „Jedno zdrowie", ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych i niezakaźnych, w tym chorób psychicznych, chorób zwyrodnieniowych, autyzmu, chorób układu krążenia, nowotworów i innych chorób niezakaźnych, w tym chorób związanych z zanieczyszczeniem, zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, oraz wzmocnienie międzynarodowych inicjatyw i współpracy w dziedzinie zdrowia;

Poprawka 31

Art. 39 ust. 2 lit. b)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
osiągnięcie suwerenności technologicznej poprzez budowanie odpornych ekosystemów cyfrowych, w tym zaawansowanych umiejętności cyfrowych, oraz zapewnienie wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa w Unii. […]	osiągnięcie suwerenności technologicznej poprzez budowanie odpornych ekosystemów cyfrowych, w tym zaawansowanych umiejętności cyfrowych, oraz zapewnienie wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa w Unii***, w tym na wszystkich poziomach sprawowania rządów***. […]

Poprawka 32

Art. 39 ust. 2 lit. e)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
działania wspierające opracowywanie, wdrażanie, monitorowanie i egzekwowanie odpowiedniego ustawodawstwa i odpowiednich polityk Unii. Obejmuje to wspieranie odpowiednich instytucji, współpracę między organami krajowymi i zainteresowanymi stronami, badania, rozwój i wdrażanie narzędzi i infrastruktury, w tym infrastruktury i narzędzi informatycznych.	działania wspierające opracowywanie, wdrażanie, monitorowanie i egzekwowanie odpowiedniego ustawodawstwa i odpowiednich polityk Unii. Obejmuje to wspieranie odpowiednich instytucji, współpracę między organami krajowymi i zainteresowanymi stronami, badania, ***informacje zwrotne od organów lokalnych i regionalnych,*** rozwój i wdrażanie narzędzi i infrastruktury, w tym infrastruktury i narzędzi informatycznych.

Poprawka 33

Art. 52 ust. 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. c), wsparcie unijne może pokrywać do ***50*** % kosztów kwalifikowalnych.	W przypadku działań, o których mowa w art. 44 ust. 1 lit. c), wsparcie unijne może pokrywać do ***100*** % kosztów kwalifikowalnych.

Uzasadnienie

Zważywszy na pilny charakter tej kwestii, zaproponowano większe wsparcie na rzecz zdolności reagowania przemysłu obronnego oraz zwiększania skali produkcji przemysłowej i odporności.

Poprawka 34

Art. 60 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Copernicus wspiera również kształtowanie, realizację i monitorowanie polityki Unii i jej państw członkowskich, w szczególności w dziedzinach środowiska, zmiany klimatu, mórz, gospodarki morskiej, atmosfery, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, ochrony dziedzictwa kulturowego, ochrony ludności, monitorowania infrastruktury, ochrony i bezpieczeństwa oraz gospodarki cyfrowej, w ramach segmentu „przywództwo cyfrowe", który jest dostosowany do celu programu Copernicus.	Copernicus wspiera również kształtowanie, realizację i monitorowanie polityki Unii i jej państw członkowskich***, a tam, gdzie stosowne, także władz lokalnych i regionalnych***, w szczególności w dziedzinach środowiska, zmiany klimatu, mórz, gospodarki morskiej, atmosfery, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, ochrony dziedzictwa kulturowego, ochrony ludności, monitorowania infrastruktury, ochrony i bezpieczeństwa oraz gospodarki cyfrowej, w ramach segmentu „przywództwo cyfrowe", który jest dostosowany do celu programu Copernicus.

Poprawka 35

Art. 83 ust. 7

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Zgodnie z umowami międzynarodowymi zawartymi przez Unię przedstawiciele państw trzecich, organizacji międzynarodowych lub innych instytucji, organów, urzędów i agencji Unii Europejskiej mogą być zapraszani jako obserwatorzy na posiedzenia komitetów, na warunkach określonych w ich regulaminach wewnętrznych, z uwzględnieniem interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Przedstawiciele państw trzecich lub organizacji międzynarodowych nie uczestniczą w obradach dotyczących kwestii związanych z kwalifikowalnością, w tym w obradach związanych z art. 9 i 10 niniejszego rozporządzenia.	Zgodnie z umowami międzynarodowymi zawartymi przez Unię przedstawiciele państw trzecich, organizacji międzynarodowych lub innych instytucji, organów, urzędów i agencji Unii Europejskiej***, m.in. Europejskiego Komitetu Regionów,*** mogą być zapraszani jako obserwatorzy na posiedzenia komitetów, na warunkach określonych w ich regulaminach wewnętrznych, z uwzględnieniem interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Przedstawiciele państw trzecich lub organizacji międzynarodowych nie uczestniczą w obradach dotyczących kwestii związanych z kwalifikowalnością, w tym w obradach związanych z art. 9 i 10 niniejszego rozporządzenia.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR)

Uwagi ogólne

1. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący ustanowienia Europejskiego Funduszu Konkurencyjności (EFK). Fundusz ten ma na celu stawienie czoła wyzwaniom opisanym w sprawozdaniu Draghiego na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności.

2. Przyjmuje z zadowoleniem uproszczenie, elastyczność, synergie i konsolidację finansowania w EFK, a przy tym podkreśla, że połączenie 14 poprzednich programów finansowania w jeden instrument może utrudnić odpowiednie zaspokojenie potrzeb w zakresie finansowania poszczególnych obszarów polityki. Niesie bowiem ryzyko utraty skutecznych narzędzi docierania do szczebla lokalnego i regionalnego, które to narzędzia istniały w poprzednich programach.

3. Podkreśla konieczność zwiększenia przejrzystości zmienionej struktury Funduszu i zarządzania nim w świetle konsolidacji programów, tak aby można było jasno określić, które programy i instrumenty pozostają w Funduszu i w jakim charakterze, a które zostaną zakończone w wyniku ustalenia hierarchii priorytetów.

4. Podkreśla zasadniczą rolę władz lokalnych i regionalnych. Są one nie tylko pełnoprawnymi beneficjentami funduszu, ale również kluczowymi podmiotami, które rozwijają, wzmacniają i testują lokalne i regionalne ekosystemy innowacji, łączące instytucje badawcze i edukacyjne, przedsiębiorstwa i społeczeństwo obywatelskie.

5. Dlatego podkreśla potrzebę połączenia globalnego podejścia do konkurencyjności, które przedstawiono w sprawozdaniu Draghiego, z podejściem ukierunkowanym terytorialnie. W ten sposób uwolni się potencjał wzrostu w całej UE.

6. Podkreśla, że odnowione strategie inteligentnej specjalizacji (S3) są kluczowym narzędziem ukierunkowanym na konkretny obszar, które wzmacnia synergię między planami partnerstwa krajowego i regionalnego (PPKR) a EFK poprzez dostosowanie europejskich priorytetów w zakresie konkurencyjności do regionalnych ekosystemów innowacji i mocnych stron przemysłu.

7. Zwraca przy tym uwagę na znaczenie polityki spójności także jako polityki inwestycyjnej, która przyczynia się do promowania w obecnym okresie programowania lokalnej i regionalnej konkurencyjności na rzecz inteligentniejszej Europy. Jest więc bardzo zaniepokojony wnioskiem dotyczącym planów partnerstwa krajowego i regionalnego (PPKR) w kolejnych WRF, w którym pominięto regiony w procesie decyzyjnym i zakwestionowano sposób, w jaki wszystkie regiony w UE korzystały z polityki spójności.

8. Przypomina, że spójność terytorialna jest celem traktatowym, i zwraca się zatem o zawarcie w EFK zasady „nie szkodzić znacząco spójności". Zasada ta wymaga przeprowadzania ocen oddziaływania terytorialnego *ex ante* w odniesieniu do programów prac, zaproszeń do projektów i ich wyboru.

9. Wzywa do przywrócenia równowagi między odpowiednimi pulami środków finansowych czterech segmentów polityki Europejskiego Funduszu Konkurencyjności, aby zagwarantować wystarczające i przewidywalne środki na transformację ekologiczną i cyfrową, które są niezbędne dla długoterminowej, zrównoważonej i sprzyjającej włączeniu społecznemu konkurencyjności Europy.

10. Podkreśla, że konkurencyjność UE zależy również od zmniejszenia kosztów gospodarczych i społecznych związanych z negatywnymi skutkami zmiany klimatu. W związku z tym wzywa do podjęcia bardziej konkretnych działań w celu przystosowania się do zmiany klimatu i osiągnięcia gotowości na klęski żywiołowe związane z klimatem.

11. Zaznacza, że brak przystępnych cenowo mieszkań stał się zagrożeniem gospodarczym dla konkurencyjności gospodarek lokalnych i regionalnych, gdyż stworzył bariery na rynku pracy i pogłębił niedobory siły roboczej. Wzywa zatem, by również w ramach EFK wyasygnowano środki na zmierzenie się z tym pilnym wyzwaniem.

Cel i struktura EFK

12. Z zadowoleniem przyjmuje wzmocnioną rolę przewidzianą w ramach EFK dla InvestEU jako kluczowego instrumentu wspierającego zwiększenie skali działalności przemysłowej w strategicznych łańcuchach wartości. Podkreśla, że wsparcie powinno wykraczać poza rozwój technologiczny i obejmować również umiejętności, szkolenia i zdolności niezbędne do wprowadzenia nowych produktów i usług na rynek. Instrumenty finansowe zarządzane centralnie powinny zmniejszać ryzyko technologiczne, finansowe i rynkowe na krytycznych etapach zwiększania skali, a przy tym nadal reagować na potrzeby regionalnych i lokalnych ekosystemów.

13. Proponuje dodanie odrębnego artykułu na temat innowacji ukierunkowanych terytorialnie. Artykuł ten ma zagwarantować, że EFK będzie promować i wykorzystywać potencjał innowacji ukierunkowanych terytorialnie poprzez: (i) uczenie się na podstawie lokalnej dynamiki, (ii) dostosowanie europejskich inwestycji do wspólnych priorytetów oraz (iii) zwiększenie potencjału wzrostu wydajności przy jednoczesnym promowaniu wzrostu gospodarczego we wszystkich rodzajach regionów.

14. Z zadowoleniem przyjmuje pomysł jednolitego zbioru przepisów, który ma zapewnić dalsze uproszczenie i synergię między różnymi instrumentami finansowania. Przyniesie to większą pewność prawa dla beneficjentów. Komitet zaznacza jednak, że wymaga to skutecznej koordynacji i jasności, aby uniknąć powielania działań i niespójnego wdrażania. Dlatego apeluje, aby inwestycje planować z uwzględnieniem konkretnych potrzeb lokalnych podmiotów przemysłowych, aby zmaksymalizować wpływ i wzmocnić długoterminową konkurencyjność Europy.

15. Zauważa jednak, że we wniosku nie ma wyraźnego odniesienia do procesu europejskiego semestru jako ważnego mechanizmu koordynacji, i w związku z tym wzywa do dalszego wyjaśnienia, w jaki sposób EFK będzie z nim współdziałać.

16. Podkreśla jednak, że chociaż proces europejskiego semestru jest istotny, należy również zaznaczyć, że by EFK skutecznie ułatwiał wzrost inwestycji, konieczne są warunki zapewniające długoterminową przewidywalność i stabilność i tym samym chroniące inwestycje przed zmianami wynikającymi z rocznych procesów budżetowych.

17. Sugeruje, by zadbać zwłaszcza o funkcjonujące i skuteczne synergie z innymi programami i strategiami politycznymi UE, w szczególności z planami partnerstwa krajowego i regionalnego, programem „Horyzont Europa" oraz instrumentem „Łącząc Europę".

18. Podkreśla, że ważne jest wyważenie wymogów pewności prawa, przejrzystości i dostępności w odniesieniu do procedury finansowania oraz sprawozdawczości. Wymogi administracyjne dla pozyskania finansowania nie powinny być zbyt wysokie, aby nie wykluczać udziału mniejszych podmiotów, które mogą wnieść wkład w zwiększanie innowacyjności.

19. Proponuje, by włączyć przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych w prace rad doradczych i struktur zarządzania EFK, aby zapewnić sprawne powiązania z innowacjami ukierunkowanymi terytorialnie, skuteczną synergię z inwestycjami publicznymi w terenie oraz nacisk na rozwiązania dostosowane do potrzeb.

20. Podkreśla ponadto, że EFK powinien wspierać prawdziwie wspólną europejską politykę przemysłową, a nie podział na 27 podejść krajowych. Dlatego wzywa do ścisłego powiązania narzędzia koordynacji konkurencyjności z EFK, aby zapewnić strategiczne dostosowanie, spójność i koordynację inwestycji przemysłowych w całej Unii.

Zestaw narzędzi EFK

21. Postuluje, by ściśle angażować władze lokalne i regionalne w opracowywanie i przygotowywanie programów prac EKF i konsultować się z nimi w tym procesie, aby omawiać priorytety finansowania z punktu widzenia potrzeb lokalnych i regionalnych, w tym potrzeb MŚP, przedsiębiorstw typu start-up i innych podmiotów. Innowacje na mniejszą skalę służą bowiem często jako teren testowy dla nowych rozwiązań.

22. Z zadowoleniem przyjmuje pomysł utworzenia tzw. podmiotu tworzącego łańcuchy wartości na jednolitym rynku jako innowacyjnego narzędzia wzmacniania powiązań biznesowych ponad granicami. Sugeruje, by uwzględnić specjalne działania na rzecz zaangażowania i przyciągnięcia dodatkowego kapitału publicznego i prywatnego na inwestycje oraz na rzecz włączenia władz lokalnych i regionalnych w ten proces. Można w tym celu wykorzystać istniejące regionalne sojusze przemysłowe, np. Sojusz Europejskich Regionów Produkujących Półprzewodniki, Sojusz Regionów o Rozwiniętym Przemyśle Motoryzacyjnym, Europejską Sieć Regionów Chemicznych lub Europejską Sieć Regionów Związanych z Obronnością.

23. Podkreśla rolę regionalnych banków rozwoju, banków spółdzielczych lub podobnych instytucji finansowych jako kluczowych partnerów instrumentu InvestEU, zwłaszcza w przewidzianych pulach krajowych.

24. Zaznacza, że proponowane środki wsparcia dla unijnych liderów technologicznych i działania na rzecz zwiększenia produkcji powinny opierać się na skutecznych strategiach innowacji ukierunkowanych terytorialnie, aby zapewnić ich wydajne wykorzystanie w terenie.

25. Z zadowoleniem przyjmuje wsparcie dla ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (IPCEI). Ponownie jednak wyraża obawy co do uproszczenia i usprawnienia sposobu opracowywania i zatwierdzania projektów IPCEI, a także co do promowania regionów UE w celu przyłączenia się do przyszłych konsorcjów.

Doradztwo w zakresie projektów, współpraca MŚP, rozwój umiejętności i dostęp do finansowania

26. Podkreśla, że MŚP są podstawowym motorem europejskiej konkurencyjności, i wzywa do przeznaczenia specjalnego wsparcia finansowego dla MŚP w ramach Europejskiego Funduszu Konkurencyjności, przypominając, że same usługi doradcze i wspierające są niewystarczające do zaspokojenia ich potrzeb w zakresie inwestycji i zwiększania skali działalności.

27. Zaleca, aby planowana sieć „UE dla biznesu" opierała się na dostępnej już specjalistycznej wiedzy Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości, Europejskiej Platformy Współpracy Klastrów i innych regionalnych podmiotów ekosystemu, które uzupełniają MŚP.

Wsparcie na rzecz czystej transformacji i dekarbonizacji przemysłu

28. Z zadowoleniem przyjmuje przeznaczenie 43 % Europejskiego Funduszu Konkurencyjności na działania w dziedzinie klimatu, lecz apeluje o jasne definicje, przejrzyste kryteria i wymierne wyniki, aby zapewnić wiarygodność, uniknąć pseudoekologicznego marketingu i umożliwić skuteczne monitorowanie i ocenę.

29. Podkreśla zasadniczą rolę programu LIFE w zapewnianiu wdrażania polityki klimatycznej, energetycznej i środowiskowej w terenie i wzywa do kontynuacji działań w ramach programu LIFE jako odrębnego programu z odrębnym rozporządzeniem. W przyszłych zaproszeniach do składania wniosków należy szczególnie brać pod uwagę władze lokalne i regionalne.

30. Zaznacza, że inwestycje w ramach EFK powinny skupiać się na neutralności technologicznej, umożliwiać szeroki wachlarz rozwiązań i przyspieszać tym samym dekarbonizację oraz zapewniać bezpieczeństwo energetyczne, przystępność cenową i stabilność cen.

Wsparcie na rzecz zdrowia, biotechnologii, rolnictwa i biogospodarki

31. Z zadowoleniem przyjmuje wyraźne odniesienie do podejścia „zdrowie we wszystkich politykach" oraz zobowiązanie do wzmocnienia innowacji i odporności systemów opieki zdrowotnej jako strategicznej infrastruktury na rzecz konkurencyjności. Przypomina zarazem, że w dwóch trzecich państw członkowskich UE systemami opieki zdrowotnej zarządzają władze regionalne.

32. Apeluje o utworzenie centrów partnerstwa EFK na szczeblu krajowym i regionalnym w celu włączenia wymiaru ukierunkowanego terytorialnie do zarządzania celem EFK w zakresie zdrowia.

Wsparcie na rzecz przywództwa cyfrowego

33. Opowiada się za stałym i niemalejącym wspieraniem zarówno istniejących już, jak i nowych zdecentralizowanych inicjatyw i projektów realizowanych na szczeblu lokalnym lub regionalnym w obecnym i poprzednim okresie programowania, niezależnie od ich statusu współfinansowania z budżetu UE.

34. Ponawia swój apel do Komisji o ustanowienie jednego funduszu na rzecz AI dla władz lokalnych i regionalnych w ramach konkretnych działań wspierających przywództwo cyfrowe, aby przyspieszyć pełną realizację działań przewidzianych w dokumentach strategicznych UE.

Wsparcie na rzecz odporności i bezpieczeństwa, przemysłu obronnego i przestrzeni kosmicznej

35. Podkreśla rolę regionów w poszerzaniu bazy przemysłowej sektora obronnego poprzez włączenie ekosystemów regionalnych o odpowiednim potencjale, które wzmacniają spójność terytorialną dzięki wspieraniu MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, a także akcentuje rolę regionów w zwiększaniu gotowości obywateli, przedsiębiorstw i lokalnej infrastruktury.

36. Z zadowoleniem przyjmuje wzrost inwestycji w dziedzinie obronności i przestrzeni kosmicznej w ramach EFK. Wzywa do ścisłej koordynacji i synergii inwestycji z PPKR oraz komponentem instrumentu „Łącząc Europę" dotyczącym mobilności wojskowej. Zaznacza, że unijna polityka przestrzeni kosmicznej opiera się na silnej i konkurencyjnej europejskiej bazie przemysłowej sektora kosmicznego, która z natury ma charakter dwoisty. Podkreśla, że wykorzystanie do celów cywilnych i obronnych zależy od tych samych zdolności przemysłowych oraz że celem nie jest rozdzielenie, lecz zapewnienie wyraźnej widoczności, przewidywalności i ciągłości cywilnych programów kosmicznych w ramach EFK i przyszłych WRF na lata 2028–2034, w tym Copernicusa, Galileo/EGNOS i IRIS2, tak aby cywilne cele, usługi i zastosowania terytorialne były jasno określone i skutecznie wspierane.

Bruksela, dnia 4 marca 2026 r.

Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Regionów
Kata TÜTTŐ